

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odnośnym do domu dopłaca się 25 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pettowo jednoszpaltowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisy nadesłanych redakcji nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pańska Maryi Nr. 35. — Telefon Nr. 5

Oświadczenie rządu.

Na ostatniem posiedzeniu Rady Stanu minister rolnictwa i obecny zastępca prezesa gabinetu, p. Dzierżbicki, po dyskusji w sprawach aprowizacji kraju, złożył oświadczenie, które w całym tekście brzmi jak następuje:

„Wysoka izbo! Rząd zdaje sobie zupełnie jasno sprawę z tych wszystkich uciążliwości, które tutaj tak dobitnie były wykazane. Z drugiej jednak strony widzi również jasno, że są nienuknione konieczności wojenne, z których, niestety, podczas wojny godzić się musimy. Niemniej jednak jesteśmy głęboko przekonani, że pogodzenie tych sprzeczności pomiędzy koniecznościami wojennymi a interesem społecznym może być wówczas tylko możliwe, jeżeli w myśl tego, co tu było podnoszone i co mieści się we wniosku komisji, będzie dla wszystkich zarządzeń aprowizacyjnych rzeczywiste współdziałanie społeczeństwa, jeżeli wykonanie konieczności wojennych będzie płynęło z woli przy współdziałaniu społeczeństwa.

I dlatego rząd będzie domagał się, aby kwestja aprowizacji była oddana w ręce rządu naszego i społeczeństwa, (Brawa). Aby jednak do współdziałania mogło być rzeczywiście skutecznem, trzeba, ażeby rzeczywicie naród nasz mógł przyjść do przekonania, że w jego interesie leży ponosić ofiary i że w myśl tego, co tutaj powiedział przedstawiciel ces. niem. rządu, ceną tych naszych ofiar jest nasza wolność, Petrzeba, ażeby naród nasz jasno i wyraźnie wiedział, że o tę wolność chodzi i że ponosi te ofiary rzeczywicie dla wolności.

Ażeby to przekonanie wzbudzić, ażeby społeczeństwo rzeczywicie mogło w tym kierunku nastroszyć swojej duszy zmienić, należy mu jasno i wyraźnie wskazać cel, do którego idziemy.

W myśl tego prezes ministrów, pan Steczkowski, przyjmując misję utworzenia rządu, przedewszystkiem jasno i wyraźnie wskazał konieczność jaknajspieszniejszego wyjaśnienia stanowiska rządów okupacyjnych do dalszej budowy państwa polskiego. Pod tym względem rząd jasno i wyraźnie postępując, wystąpił z notą do władz okupacyjnych, ponownie określając swe stanowisko.

Tylko wówczas, gdy będziemy wiedzieli, że sprawa suwerenności i integralności Królestwa będzie jasno i wyraźnie, w myśl życzeń narodu, rozstrzygnięta, będziemy mogli powiedzieć społeczeństwu naszemu: „Nieście ofiary, bo tu idzie o tworzenie wolności naszej” (brawo). W myśl powyższego możemy panowie być pewni, że w dalszym ciągu, nie ustając, występować będziemy do władz okupacyjnych. Możemy pracować nad tem, aby wytworzyć przymerze pomiędzy Polską i państwami centralnymi, o ile interesy naszego narodu będą w pełni zabezpieczone. Rząd nasz na tej podstawie stanąć pragnie, aby przez wzajemne postępowanie obu stron było to jasno i wyraźnie potwierdzone. Żebyśmy nie tylko my w tym kierunku szli, ale również ze strony państw centralnych były podjęte wyraźne w tym względzie zarządzenia. Nie tracąc nadziei, że w tym kierunku osiągniemy rezultaty pozytywne.”

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urządowo). Wielka Kwatery Główna donosi dnia 6 sierpnia 1918 r.:
Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następują tronu bawarskiego ks. Rupprechta.

Ożywiona działalność wywiadowa, a mia-

nowicie w odcinku Ancre—Avre oraz na południe od Montdidier.

Pod wieczór niejednokrotnie ozywiony ogień.

Wirtembercyzy zdobyli dziś szturmem czołowe linje angielskie po obu stronach drogi Bray—Corbie i przyprowadzili około 100 jeńców.

Po bezskutecznych atakach częściowych przeciwnik przeszedł wczoraj do ataku znacznymi siłami przeciwko odcinkowi Vesle, po obu stronach Braisne i na północ od Lonchery.

Z małych parceli leśnych na północnym brzegu rzeki, w których się chwilowo usadowił, wyparliśmy go kontratakami. Przy tej sposobności wpadło w nasze ręce kilkaset jeńców. Poza tem atak przeciwnika załamał się jeszcze przed dotarciem do rzeki Vesle pod wpływem naszego ognia działowego i karabinów maszynowych.

Podporucznik Udet osiągnął 44, podporucznik Bolle 28 zwycięstwo napowietrzne.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN. Urządowo donoszą dnia 5-go sierpnia 1918 r.:

Nie było większych operacji bojowych. Szef sztabu generalnego.

Komunikat turecki.

Urządowo donoszą dnia 4 sierpnia: Front palestyński: Stanowiska nasze i teren na ziemi położony również i wczoraj znajdowały się częściowo wśród ognia artylerji nieprzyjacielskiej, na który odpowiadaliśmy ostro.

Front afrykański: Pod Dżefazą, na wschodzie od Trypolisu i latawiec nieprzyjacielski wpadł do morza. Lotników wzięto do niewoli, latawiec pochwycono.

Dnia 3 sierpnia trzy latawce nieprzyjacielskie obrzuciły bombami Murate. Dwa torpedowce nieprzyjacielskie ostrzeliwały nasze wybrzeże. Ostrzeliwaniu nie pociągnęło za sobą żadnych strat, ani szkód.

Przeciwko dawnym sprzymierzeńcom.

Rząd rosyjski komunikuje urządowo, że stan wojenny pomiędzy Anglią a Rosją faktycznie istnieje.

„Prawda” oświadcza otwarcie, że republika może się widzieć zmuszoną do podjęcia łącznie z Niemcami wojny przeciwko dawnym sprzymierzeńcom swoim.

Wymiana jeńców.

Haaga, 6 | 8. „Nieuwe Rott. Cour.” donosi, iż podjęta zostaje wymiana jeńców między Anglią a Niemcami. Ma być wymienione 120,000 jeńców. Wymiana trwać będzie do października, w którym to miesiącu nastąpi przerwa. Dalsza wymiana rozpocznie się w marcu 1919 r.

Atak na belozewików.

Biurowolfa donosi z Moskwy: Urządowo „Izwiestja” piszą w artykule wstępnym o planie „burżuazji francuskiej” zdławienia „republik siewiotów” za pomocą ataku od północy, ze wschodu i od południa.

„Izwiestja” piszą dalej, że „trzeba udaremnić ten piekielny zamiar”.

Oświadczenie rządu amerykańskiego.

Biurowolfa donosi z Moskwy: Oświadczenie rządu amerykańskiego w sprawie amerykańsko-japońskiej akcji na Syberji, zaznacza między innymi:

Wytężymy siły nasze, aby wygrać wojnę na zachodzie. Akcja militarna w Rosji możliwa jest o tyle o ile udzielona zostanie pomoc czecho-słowakom i o ile poparta zostanie każda akcja, zmierzająca do samobrony Rosji i mogąca liczyć na pomoc Władysława i Arogankielsku na wypadek

gdyby rosnianie z pomocy tej skorzystał zechcieli. Stany Zjednoczone współdziałać będą w tym duchu z Francją i Anglią w wybrzeżu murmańskim i w Archangielsku.

Syberja środkowa w rękach sowiektów.

„B. Z. am Mittag” ogłasza urzędowo sprawozdanie petersburskiej agencji telegraficznej, w sprawie Syberji środkowej. To sprawozdanie twierdzi, że cała Syberja środkowa, a w tem miasta Tomsk, Semipałatyńsk, Krasnojarsk, Irkuck i Czyta znajdują się w rękach rządu sowiektów i są obsadzone wojskiem sowiektów.

Socjaliści amerykańscy za wojnę.

Według „Berl. Tageblattu” socjaliści amerykańscy którzy bawią we Francji wyjadą także do Włoch.

Podróż ich ma na celu nie tylko bliższe poznanie socjalistów koalicji, ale też wyłączenie im własnego stanowiska, wreszcie naradzenie się nad najskuteczniejszymi środkami dalszego prowadzenia wojny aż do zwycięstwa, poczem nastąpiły sprawiedliwej i demokratycznej pokój.

Socjaliści amerykańscy pragną wojny aż do ostateczności i są gotowi na wszystko, aby tylko odnieść zwycięstwo.

Narada wojenna koalicji

Według pism włoskich odbędzie się w najbliższych dniach narada wojenna koalicji. Wezmą w niej udział po raz pierwszy przedstawiciele Brazylii i nowego rządu syberyjskiego we Władysławostoku.

Dalsze mordy na Ukrainie.

Kijów, 6 | 8. W Połtawie na ulicy został zabity Stoczenko, dawny minister nauk w gabinecie Winiczenki.

Doniesienie „Głosu Kijowa” o zamordowaniu ukraińskiego komisarza dla Chełmszczyzny, Skoro pysa-Joltuchowskiego, jest bezpodstawne.

Tysiąc miliardów franków i 30 milionów ludzi.

„Neue Freie Presse”, zestawiając bilans obecnej wojny, określa długi państw wojujących na tysiąc miliardów czyli bilion franków. Długi te przenoszą majątki narodowe Niemiec, Austro-Węgier i Anglii. Liczbę zmarłych i zabitych statystyka wojenna oblicza na 11 milionów, a liczbę inwalidów na 19 milionów. To są straty realne, które dają w rezultacie faktyczny ubytek 30 milionów ludzi zdolnych w najlepszych latach życia do pracy. Do tego rachunku dochodzi: zniszczenie wielu dóbr rzeczowych, odsunięcie przymusowe części ludności od pracy produkcyjnej, zużycie dla wojny bez żadnej korzyści na przyszlęście milionów ton surowców.

Wskutek wojny zatrzyman został postęp kultury ludzkiej. Wracamy bezlitośnie do czasów przedcywilizacyjnych, kiedy na nowo trzeba będzie myśleć o środkach i drogach do zaspokojenia prymitywnych potrzeb ludzkości. Po wojnie stosunki ekonomiczne będą jeszcze gorsze i zawiłsze. Przedewszystkiem każdy kraj znacionalizowany będzie myślał tylko o zaspokojeniu własnych potrzeb, a sąsiedzi nawet za grube pieniądze niewiele dostaną z surowców koniecznych.

Rozpoczął się piąty rok wojny wszechświatowej, który przyniósł w swoim koleżanie rosnące długi, niedobory i straty. To są fakty konkretne strony biernej. Po stronie czynnej mamy frazesy, iluzje, idee, projekty, a przedewszystkiem pracę ludzką, pracę o przyszłość. Ta tylko praca została konkretnem zadaniem aktywów.

Chwila bieżąca.

— Wczoraj rano rozpoczęło się znowu ostrzeliwanie dzielnicy Paryża z dział dekolonacyjnych.

— Według doniesień dzienników paryskich, Chalons od 16 lipca gwałtownie jest bombardowane. Bombardowanie wyrządza poważne szkody. Pismo stoi w płomieniach.

— Do Guatemali przybyła francuska misja wojskowa, która ma za zadanie wykształcić armię tej rzeczypospolitej, przeznaczoną na front zachodni.

— Generał Ilescu, były generałissimus armii rumuńskiej obejmuje na Zachodzie dowództwo t. zw. legjonu transylwańskiego.

— Wojska angielskie obsadziły miasta Reszt i Giljak, słabymi narazie siłami.

— Poseł chiński w Paryżu oświadczył wobec współpracownika „Petit Journal”, że Chiny również będą interwenjować na Syberji. W tym względzie porozumiały się sztaby wojskowe Chin i Japonji.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Niemiecka odezwa do ludności na Ukrainie.

Kijów, 6/8. Jak donosi „Kijewska Myśl”, odezwa komendanta niemieckiego i ukraińskiego starosty gubernialnego w Połtawie wzywa włóścian, aby ufali rządowi i sprzymierzeńcowi niemieckiemu, przepędzili agitatorów i współdziałali w przywróceniu porządku.

Każdy otrzyma to, do czego ma prawo. Każdy otrzyma zbiory letnie po oddaniu prawem ustanowionej części właścicielowi. Zbiory jesienne będą również należąc do tych, którzy je w jesieni 1917 roku zasiali, albo na koszt których to uskutecznione zostało.

O ileby nie mogło dojść do zgody, zwracać się należy do urzędów pojednawczych, składających się z 4 posiadaczy ziemskich i bezstronnego przewodniczącego.

Odnalezienie przedhistorycznego okrętu.

Jak donoszą „Manchester Neueste Nachrichten” ze Stokholmu, podczas kopania kanału w południowej Szwecji,

w Hoor, znaleziono przedhistoryczny statek. Rzeźczonawcy naukowcy, przybyli z pobliskiego uniwersytetu w Snud, oświadczyli stanowczo, że statek pochodzi prawdopodobnie z epoki kamiennej albo żelaznej. Odkopaliśko, które zachowało się stosunkowo dobrze, będzie wcielone do zbiorów uniwersyteckich w Lund, gdzie znajdują się już dwa podobne statki.

Prawa dla służby w Rosji.

Obecnie opracowano w Moskwie nowe przepisy dla służby domowej. Pokojówki, kucharki, posługaczki, jednym słowem cała służba domowa, w razie niewymówienia z góry, otrzymywać musi całą miesięczną pensję. W razie wymówienia dwutygodniowego, odhodząca sługa otrzymuje wynagrodzenie za najbliższe dwa tygodnie z góry.

W obu wypadkach służąca otrzymuje koszty utrzymania w wysokości 5 rb. dziennie i 20 rb. na mieszkanie.

Polscy bolszewicy zamykają dzienniki.

„Trybuna”, organ „bolszewików polskich, oznajmia, że z inicjatywy polskiego komisariatu bolszewickiego, zamknięto na zawsze bez prawa wychodzenia pod inną nazwą dwa polskie pisma codzienne, wychodzące w Moskwie: „Gazeta Polska” (później „Dziennik Polski”) oraz „Roko Polskie”.

„Deut. War. Zt.” o Radzie Stanu.

„Deutsche Warsch. Ztg. omawia pierwszą sesję Rady Stanu, przebiega pokrótce wniesione przez rząd polski projekty, stwierdza, że program rządu przyjęty był przez większość przychylnie i kończy słowami „można mieć nadzieję, że pierwsza Rada Stanu w historii nowopowstałego państwa polskiego zaszczytne zajmie miejsce”.

W ręce żydowskie.

„Głos Narodu” podaje dane z których okazuje się, że wielka własność przechodzi w Galicji w szybkim tempie do rąk żydowskich. Jeszcze w r. 1901 na 100 wielkich właścicieli 78 zaliczało się do narodowości polskiej, 5 do niemieckiej a żydów było 16. Obecnie polaków jest tylko 70 proc., żydów 20 proc., Niemców 3 proc. A więc procent polaków zmniejszył się w tym okresie o 3 proc., a procent

żydów powiększył się. Na 2244 właścicieli jest 1158 polaków, 489 żydów i 86 Niemców.

Język rosyjski a „Oberschlesische Kurier”.

„Oberschlesische Kurier” organ katolików na Górnym Śląsku podaje wiadomość, że na ostatnim posiedzeniu komisji robotniczej dla Instytutu wschodniej Europy postanowiono jednogłośnie przedłożyć ministerjum oświaty projekt, aby w szkołach średnich na Śląsku zamiast jakiego innego języka wprowadzono język rosyjski i to obowiązkowo. Tenże organ zwraca się z zapytaniem: dlaczego nie postanowiono wprowadzić także języka polskiego.

W sprawie budżetu m. Częstochowy

ZA ROK 1918 | 19.

XIII.

DEUGI.—Stan w d. 1 | III 1918.

I. Z rachunków bieżących.

1. Stacji elektrycznej I III. 1918 r.	88487.98
2. Rygiemu Bankowi	8713.44
3. „Sile i światło”	72938.19

U w a g a. Należność ustalona przez Zarząd Przymusowy.

4. Obywatelom ulicy Żelaznej	11890.80
U w a g a. Wyłożone przez obywateli rb. 5505 na wybrukowanie ul. Żelaznej.	

II. Z pożyczek.

1. Generał - Gubernatorstwo Warszawskie	1,000,000.—
2. Tow. Kredytowe m. Częstochowy	24516
3.) 5 proc. — 1133.90	
U w a g a. Na kontrybucję w sierpniu 1914 r. rb. 11350 listami zastawnymi 5 proc.	
4. Bony miejskie	819,579.80
Z fabryk.	

a) Częstochowianka	
L) kapitał	364000
B) proc. do 1 IV 1918	39125.—
4 proc. od 50,000— 2000	
5 proc. od 314,000—15700	
U w a g a. 50,000 mk. na 4 proc. od 1 IV 1915, mk. 314,000 na 5 proc. od 15 XII 1915 i 10 III 1916.	

b) Motte et C-nie	
L) kapitał	328,000.—
B) proc. do 1 IV 1918	36,387.50
4 proc. do 500,000— 2000	
5 proc. od 278,000—13900	
U w a g a. 50,000 na 4 proc. od 1 IV 1915, 278,000 na 5 proc. jak wyżej.	

W Polsce najlepiej....

Jakkolwiek połączenie kolejowe odległej prowincji tureckiej, Trebizondy, z Radomskiem jest nader niewygodne i w równym stopniu skomplikowane, jednakże tego rodzaju uciążliwa podróz odbył rzeczywisty radca stanu, b. naczelnik radomskowskiego powiatu, p. Aleksander Kochanow.

EWakuowany w pierwszych dniach wojny w głąb Rosji p. Kochanow po kilkumiesięcznym dobrze płatym urlop e mianowany został, pomocnikiem naczelnika wojennego okręgu okupowanej przez Rosję Trebizondy. W Rizie, małej miścinie tureckiej, płynęły chwile wojny dość spokojnie i pomyślnie. Rozmaitość wrażeń i różowe nadzieje na przyszłość rozpromieniały szaryzany życia. Niestety, szybko minęły piękne dni Aranjuezul Uderzył grom z jasnego nieba — rewolucja.

Pan Kochanow pozabawiony rangi wymigrował z rodziną do Saratowskiej gubernji; dnie groy i krwawego zamętu przeżył w zacisznym ustroniu rodzinnej wioski. Po zawarciu pokoju brzeskiego wystarał się u władz bolszewickich o pozwolenie na wyjazd do Orszy, gdzie po długich staraniach otrzymał „grenzschein” do celu swej podróży.

Dnia 24 lipca p. Kochanow przybył do Radomska, naogół zyczliwie powitany przez ludność. Alieci zyczliwie owa posiada pewne podłoże psychologiczne, zasługujące przeto na kilka słów wyjaśnienia. Będąc z natury człowiekiem wyrozumiałym p. Kochanow na stanowisku naczelnika powiatu nie jednemu wyświadczył mniejszą lub większą przysługę. Jako przewodniczący wojkowej komisji wielu popisowych uwolnił od służby wojskowej, rzucając na chwiejne szale rozbieżnych sądów swe wazkie orzeczenie: „po mojemu nie godies!”—Snać p. naczelnik na długo przed

wojną trwał w tem przekonaniu, że wielka armia rosyjska i bez tych kilkudziesięciu rekrutów z powiatu radomskowskiego potrafi spełnić swą wielką misję w historii świata.

Zycie w Radomsku płynęło mu przed wojną spokojnie i szczęśliwie. Z odzyskania oszczędności wybudował sobie własny dom przy ul. Krakowskiej, przyczyniając się tem bezsprzecznie do powiększenia miasta, zarówno jak i do podniesienia stanu zdrowotności publicznej, albowiem, jak wiadomo, obecnie władze austriackie urządziły w jego domu szpital dla zakazanych.

Po powrocie z Rosji p. Kochanow, jako obywatel m. Radomska, z podniesieniem czołem przemierza ulice, z wrodzonym szarmantem salutując po wojskowemu kłaniającym się wieśniakom („zawsze chłop polski na widok błyszczących guzików mimowolii za czapkę porwał).

Czteroletnia peregrynacja po Trebizondzie i południowej Rosji zmieniła p. naczelnika nie do poznania: posiadał, schudł, czoło pokryło się gęstą siecią zmarszczek, ale pomimo wszystko wysmukła postać nic nie straciła ze swej urzędniczej godności. Przechodząc ulicami miasta p. naczelnik rzuca wokół butne spojżenia, aczkolwiek uchylone ironicznie usta zdają się szeptać pod wąsem refren dawno przebrzmiałej piosenki:

Kiedym przed wojną był w tym kraju
Wszystkiego miałem zawsze wbród
Jak w Mahometta zylem raj
Dzisiaj znikł ten raj, jak pianka wód...

Powrót p. Kochanowa do Radomska zanotowany był w kronice-miejscowych wydarzeń jako niezwykła sensacja. Korzystając z bytności w owym stycznym z białego chleba i taniej słoniny miasteczku, postarałem się e chwilę rozmowy z egzotycznym gościem.

Na zapytanie moje co słychać w Rosji, p. naczelnik beznadziejnie machnął ręką:

— Jakie tam nieporządk! panie szanowny tego ani słowem nie opowiesz, ani piórem nie opiesz.

— A co mówi inteligencja rosyjska o obecnych stosunkach?

— Co mow! Ha, że Ukraina rządzi hetman, w Polsce będzie król, a w Rosji... Icek albo Szmul.

— Drożyzna pewnie taka sama, jak u nas? — Większa nawet: 5 rubli funt chleba na prowincji.

— Czy nie miał pan żadnych przejąć z rewolucjonistami?

— Zadowolony absolutnie. Pan wie, że ja człowiek spokojny, nie pokazywałem się wcale na ulicy. Przyszli tylko do mieszkania zrobili rewizję, zabrali szablę, rewolwer i natem się skończyło.

— A jakie pan miał środki utrzymania od wybuchu rewolucji?

— Wszystkim urzędnikom z Królestwa, z wyjątkiem żandarmów i policji, wypłacano pensje do 1 lutego bieżącego roku, a w marcu rozpoczęłam starania o wyjazd do Polski.

Po zadaniu jeszcze kilku pytań na temat osobistej ukończony swój wywiad. Scisnął mi dłoń na pożegnanie p. naczelnik dorzucił:

— O ogromny skandal mam z mieszkaniami austriacji w moim domu zrobił szpital dla chorych na tyfus, więc ja z żoną i synkiem zmuszony byłem zamieszkać u stróża. Ot położenie!... przed wojną stróż mieszkał u mnie, a teraz „naobrot” ja mieszkam u stróża. Słowem jakieś fatum bolszewickie ściga mnie nawet w Polsce.

Pragnąc pocieszyć zrozpaczonego naczelnika, zrobiłem mu nadzieję, że o ile wszyscy chorzy powymierają, a nikt z mieszkańców miasta na tyfus nie zachoruje, to wówczas niewątpliwie budynek szpitalny zostanie oddany do jego wyłącznej dyspozycji. Aleć jeszcze nie prędko nastąpi.

e) Peltzer - et. fls.	
L) kapitał	284,000.—
B) proc. do 1 IV 1918	31,287.50
4 proc. od 50,000— 2000	
5 proc. od 234,000—1700	
U w a g a. Jak wyżej.	
d) Stradam.	
L) kapitał	50000.—
B) proc. do 1 IV 1918	600.—
4 proc. od 50,000— 2000	
e) Warta.	
L) kapitał	50000.—
B) proc. do 1 IV 1918	6000.—
4 proc. od 50,000— 2000	
f) Tow. akc. H. Sachs	
L) kapitał	10000.—
B) proc. do 1 IV 1918	4000
5 proc. od 10,000 = 500	
U w a g a. Od 10 III 1918.	
g) Z Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej na 6 proc. od 1 I 1918,	
z Wydziału Surowców wojennych,	
z fundusów fabrykantów.	
L) kapitał	870,500.—
B) proc. do 1 IV 1918	13,057.50
6 proc. od 870,500—52280	
U w a g a. Pożyczka ta składa się z następujących fabryk:	
1. Warta —	857,500
2. H. Sachs —	9,500
3. Borzykowski i Chojnacki —	2,400
4. J. Lewkowicz —	900
5. Krüger —	200
III. Z sum przechodnich (na 1 III 1918)	40,783.39
IV. Z depozytów i kaucji	22,967.33
R a z e m	4,177,134.75
Suma procent.	105,163.90
Dr St. Nowak.	

KRONIKA.

Posiedzenie Rady miejskiej.
Dziś, w czwartek dn. 8 b. m., odbędzie się posiedzenie Rady Miejskiej.

— Ze szkół.

W s-klasowym gimnazjum SS. Narzetańek egzaminują na nowostępujących odbędą się dn. 27, 28, 29, bm. poprawki 30 i 31 b. m.

Zapisy przyjmowane będą od dn. 16 b. m. w kancelarii szkolnej w godzinach od 10—1 po poł.

— Otwarcie drogi.

Z dniem dzisiejszym droga szosowa pomiędzy Częstochową a Koziegłowami zostaje znowu dla ruchu publicznego otwartą.

— Zanieczyszczenie rzeki Warty.

Mieszkańcy ul. Nadzecznej nie zważając na ostrzeżenia władz municypalnych zanieczyszczają rzekę Wartę wywożąc smieciami. W ostatnich dniach Magistrat wystosował publiczne ostrzeżenie w tej sprawie, iż zanieczyszczających rzekę będzie pociągał do odpowiedzialności.

— Sprawa mieszkaniowa.

Właściciele domów w Częstochowie otrzymali zawiadomienie z magistratu, aby do dnia 10 sierpnia przedstawili ilość wolnych mieszkań w roku ub.

— Zamówienie na węgiel.

Zamówienia na węgiel do celów handlowych i przemysłowych jak również do detalicznego użytku skierować należy bezpośrednio do niemieckiego oddziału gospodarczego przy urzędzie powiatowym. Zamówienia przez handlarzy nie będą uwzględniane.

— Nieuczciwi czytelnicy.

Czytelnie publiczne uskarżają się często na brak w księgozbiorkach, spowodowane przez opieczętowanie czy też złą wolę czytelników, którzy wypożyczone książki zatrzymują na własność. Świeżo mamy do zanotowania fakt nieuczciwości jednego z czytelników, który książkę, wypożyczoną z księgozbioru Tow. Dobroczynności dla chrześcijan pt. „Mieszkańiec puszczy” (powieść Coopera dla młodzieży w opracowaniu M. J. Zaleskiej) sprzedał

przed rokiem swej znajomej za kop. 55. Na skutek wzmianki o drożyznie książek, zamieszczanej we wczorajszym numerze naszego pisma, obecna właścicielka książki zgłosiła się do administracji „Gońca” z propozycją sprzedaży wspomnianej książki. Nieuczciwość wyszła na jaw.

Przy sposobności należy przypomnieć również, że swojego czasu zginił z redakcji naszego pisma 16 tom Encyklopedii powszechnej Orgebranda, którego dotychczas nie znadano odszukać. Osoby, mające o zgubie pewne informacje lub też mogące nam sprzedać poszukiwany tom encyklopedii, proszone są o powiadomienie o tem redakcji.

— Potrzebne nauczytelki kroju.

R. O. m. Częstochowy zawiadamia, że są poszukiwane 2 kobiety do nauki kroju i szycia oraz do nauki teorii w szkole zawodowej dla dziewcząt wiejskich. Zgłoszenia przyjmuje biuro R. O. m. Częstochowy przy ul. Staszica.

— O należności od skarbu rosyjskiego.

Kada Opiekunowa m. Częstochowy, rozpoczęła rejestrację sum należnych od skarbu rosyjskiego, ułokowanych w bankach i kasach rządowych; jak oszczędności, depozyty, pensje, sumy zasądzone od skarbu rosyjskiego na mocy wyroku sądowego, należności od Banku Włościańskiego za sprzedane grunta itp.

Osoby interesowane, zamieszkałe w powiecie częstochowskim mogą się zgłaszać do biura Rady Opiek. m. Częstochowy ul. Staszycza z dokumentami, potwierdzającymi zgodność złożonych sum.

— Zmiany w urzędzie leśnictwa.

Nadleśniczy Semler został mianowany przymusowym zarządcą lasów majątku Zagórze; wszelkie sprawy dotyczące tych lasów należy doręczać w nadleśnictwie w Zagórze.

Zebranie Tow. Ogrodniczego.

W niedzielę dnia 11 b. m. o g. 3 po poł. w lokalu Stow. Rzem.-Przem. ul. P. Marii № 9 odbędzie się miesięczne zebranie Tow. Ogrodniczego.

Wobec tego, iż termin zaprojektowanej Wystawy Ogrodniczej jest już bliski, przeto członkowie oraz osoby interesujące się ogrodnictwem zarząd uprasza o liczne przybycie dla szczegółowego omówienia sprawy Wystawy.

Uwaga: Udział w Wystawie mogą brać i nie członkowie ogrodnicy, jak również rolnicy, których uprzejmie zaprasza na zebranie Zarząd.

— Ze szpitala S. Marii Panny.

Kancelistą w szpitalu N. Marii Panny został mianowany p. Stankiewicz.

Zebranie Tow. rolniczego.

W ub. wtorek o godz. 1 i pół po południu w pawilonie na półkach doświadczalnych odbyło się miesięczne zebranie członków Tow. rolniczego pod przewodnictwem p. Cygańskiego.

Po odczytaniu i zatwierdzeniu protokołu poprzedniego zebrania instruktor Tow. p. Moczydłowski poruszył sprawę zimowych kursów rolniczych, urządzanych staniem Tow. Kury te o ile się zgłosi dostateczna liczba kandydatów (przynajmniej 40 osób) rozpoczyna się w początkach listopada i trwać będą do marca. Blizsze informacje o kursach podaliśmy w oddzielnej wzmiance.

Dalej przewodniczący zakomunikował zebraniem, że licencjonowanie ogierów przez specjalną komisję obywatelską odbędzie się d. 21 bm. w Częstochowie i d. 22 w Kłobucku.

Obecny na zebraniu prezes Tow. ogrodniczego, p. St. Jastrzębski, zabrał głos w sprawie wystawy ogrodniczej, która wzorem roku ubiegłego odbędzie się w dniach 6, 7 i 8 września. Mówca podnosząc znaczenie wystaw dla krajowego ogrodnictwa, zachęcał zebranych do nadsyłania ekspozatów.

W sprawie sprowadzenia warsztatów tkackich p. Moczydłowski poinformował zebranych, że na kapno warsztatu potrzeba uzyskać pozwolenie władz okupacyjnych. W nabywaniu warsztatów tkackich chętnie

Dnia 8 Sierpnia 1918 r. jako w 4 rocznicę śmierci s. p. B. Sakowskiego odprawione zostanie w kaplicy M. Boskiej na Jasnej Górze o godz. 10 rano nabożeństwo żałobne.

pośredniczy Tow. popierania przemysłu ludowego w Warszawie.

Ponadto p. Moczydłowski mówił o sianiu poplonów i jęczmienia ozimego o uprawie cebuli, sadzeniu kartofli itp.

Z tuku dyskusji, jaka wyłoniła się na temat zagadnień gospodarczych, stwierdzić należy, iż w roku bieżącym zapowiadają się kiepsko sprzęt cebuli, której zaledwie nieznaczna część dojrzeje. Ze względu, że w wielu miejscach ukazała się na kartoflach tak zw. kędzierzawka (usychanie liści) nie należy się również spodziewać wielkich plonów.

Z porad udzielonych przez p. Moczydłowskiemu zasługują na uwagę wskazówki, odnoszące się do siewu jęczmienia ozimego. Siew należy rozpocząć w drugiej połowie sierpnia lub najpóźniej 1 września. Jęczmień owimy daje dwa razy większy plon, niż jary i z tego względu uprawa dobrze się opłaca. Z nawozów sztucznych potrzebny głównie do uprawy, jest kaimit, który po cenie 7 mk. 50 fen. za 240 funtów można nabywać w Stowarzyszeniu rolniczym.

Po wysłuchaniu instruktora Tow. i wyzerpaniu dyskusji przewodniczący zamknął posiedzenie, wyznaczając termin następnego zebrania na dzień 3 września.

— Napad na patrol wojskowy.

Wieczorem d. 26 z. m. około g. 11 we wsi Jezioro dwóch ludzi uzbrojonych w rewolwery napadło na patrol wojskowy. Jeden z bandytów ubrany był w jasną okrywkę, ciemny męski kapelus. Za ujęcie sprawców napadu gubernatorstwo w Częstochowie wyznaczyło 3,000 marek nagrody.

— Zgubione paszporty.

W pow. częstochowskim w ciągu od dn. 21 do 31 lipca r. b. zgubiono paszportów 86, skradziono 4.

— Przyjechali z Rosji.

W dniu wczorajszym przyjechali z Rosji do pow. częstochowskiego następujące osoby: Siewiera Konstanty, gospodarz, z Charkowa, zam. w Konopiskach; Tolasa Ign., gospodarz, z Rowna, zam. w Grabówce; Borodziński Andrzej, gospodarz, z Rowna, zam. z Międziny; Wichura Paweł z Charkowa, zam. w Częstochowie.

„Fortuna służy wszystkim z kolei,
Choć ci się dłuży nie trać nadziei”.

NAJWIĘKSZE SZANSE POLSKA KRAJOWA LOTERJA KLASYCZNA R. G. O.

suma wygranych **6.440.000**

wielka wygrana **500.000** marek

ciągnienie I-ej klasy

10-go i 12-go Sierpnia 1918 r.

Bilety do nabycia

u K. Krakowieckiego

Skład Win ul. Panny Marii 24.

Tamże wypłaca się wygrane Loterii

R. G. O. 0217—

Otary.

Szanowna Redakcjo! Wysłałem 10. Mk. pod adresem mego kochanego przyjaciela „Gońca” na biedną działalność Częstochowską otrzymane od p. Ludwika Nowaka przytej sposobności śle serdeczne i serdeczne pozdrowienia z nad Brzegów Gery. Adam Wilk postugacz chorých Erfurt. Kathol. Krankenhaus d. I VIII 18jr. kw. 247

Na biedne dzieci Milunia, Kasiunia i Mania 6 Mk. 62 fen. kw. 248

Na Besdomne dzieci 9 mk 20 fen. kwit 249

Zebrane z przedstawienia amatorskiego urządzzonego w ogrodzie p. p. Laurman.

Mk 25 w dowód uznania za beinteresowną przysługę przez p. Zygmunta Ortowskiego składa na biedne dzieci do uznania ks. Kneblewskiego Bochencz kwit 250

Patronka jest kobieta bezdzietna która by pełniła obowiązki stróżowej i obsługiwała w tymże domu lokatorów wiad. ul. P. Marii 50 885—

Teatr „PARYSKI” ulica Panny Marji Nr. 19.

Program od wtorku 6-go do Piątku 9 sierpnia r. b (włącznie)

Amerykański obraz z serji „World“

„DAMA KAMELJOWA”

Dramat towarzyski 5 w dużych aktach z życia salonów paryskich według dzieła DUMASA Wszehświatowa sława Klara Kinball Young W roli głównej

Musyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją p. Czesława Żaka. Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

z powodu kosztownej dzierżawy obrazu. ceny podwyższone

Dla dzieci wejście wzbronione. Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od środy 7 do niedzieli 11 Sierpnia

DZIŚ NAJWIĘKSZA SENSACJA CHWILI!

MANDARYN WU MARJĄ CZACZEWĄ i Karolem Meinhardem

Słynny dramat chiński w 6-ciu aktach z

W rolach głównych.

Nad programi Dorpat w chwili obecnej (zdjęcie z natury.) oraz Pogrzeb Senjora Sceny Polskiej **Bolesława Leszczyńskiego.**

Anons: Wkrótce jeden z najwybitniejszych obrazów sezonu „Matka” wzruszający dramat na tle zagadnień współczesnych z UROCZĄ Henny Porten w roli tytułowej

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Rafała Kantora — — — Bufet cukierniczy przy teatrze Dla młodzieży wejście wzbronione — — — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach.

Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. T. Kościuszki w Częstochowie

rozpoczyna 2-gi rok swego istnienia Egzaminu powakacyjne odbędą się w dniach 2, 3 i 4-ym września r. b. Lekcje 6 września. Podania przyjmuje i wszelkich informacji udziela Kancelarja Seminarjum Częstochowa, ul. św. Barbary 15-a. 0230—

Biuro Prośb i Porad Prawnych

M. SCHÖNFELD

przeniesione zostało z ul. Pięknęj 5 na ul. P. Marji 6 (dom p. Wexslera) 1-e piętro od frontu. Otwarte codziennie od 9—1 i od 3—7. 816—

ZAWIADOMIENIE PRACOWNIA GORSETÓW

POD F.

„JÓZEFA”

przeniesioną została od 1-go lipca z ulicy Szkolnej na ul. Panny Marji Nr. 54 dom p. Dębskiej

Dr Stefan Kon

SPECJALISTA CHOROÓB KOBIECYCH przeprowadził się na ul. Kościuszki Nr. 16

przyjmuje do 10 rano i od 4-6 p. p.

DOKTOR

Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9-11 i od 4-6 pp. Panie od 12-2

choroby skórne i weneryczne

Częstochowa ul. Piękną 5. 1-sze piętro. 754—

ZAKŁAD LECZNICZY
Dra Z. Dobrowolskiego
Choroby gardła, nosa, uszu.
Warszawa, ul. Świętokrzyska Nr. 6. 0228—

Dr. P. SZANIAWSKI
powrócił 733—
przyjmuje ul. Kościuszki nr. 17 Choro-
by dziecięce wewnętrzne
do 10 r. i. od 4-jej do 6-jej po południu.

DOKTOR
L. Wasilewski
powrócił
Choroby wewnętrzne, kobiece i dziecięce
ul. Panny Marji Nr. 20
Przyjmuje od 9-11-tej rano
i od 4-6 po poł.

Sprzedam trzy kontury i pulkę wiad. P. Marji 2 sklep Hauptmanna 867—

Zgubiono obrączkę złotą z literami A. o E. na Jasnej Górze uprasza się łaskawego znalazcę o zwrot do Gońca za nagrodą

Kupię stół, krzesła, kredens, szafę. Oferty w Gońcu sub „meble”

Wzła cetrą dobrego do polowania sprzedam tanio. Wiadomość w Adm. Gońca.

Pies czarny wabi się Karek zginał, uprasza się przyprowadzić za nagrodą Garus Piękną 60.

Wjeżdżając sprzedam meble firanki szafę stół komodę rzeczy i t. p. św. ul. Barbary 4 Tomaszewska 870—

OGŁOSZENIE.

Magistrat niejednokrotnie przestrzegał, aby nie zasypanyo rzeki Warty śmieciami, aby nie zwałano jej koryta, gdyż to wywołuje wlew, powodujące wielkie straty. Pomimo to właściciele domów na ulicy Nadrzecznej stawiają swe place zwiększając, zasypując rzekę. Magistrat przestrzega, że chwyci się najsurowszych środków przeciw winnym. 0240—

Nadburmistrz

Dr. J. Marczewski.

LABORATORJUM dla PRZEMYSŁU I HANDLU Stow. Kupców Polskich w Warszawie oddział w Częstochowie (Centralna 5 i p.) przyjmuje przedmioty do analizy codziennie od godz. 3-jej do 8-jej p. p. 026—

Zgubiono kwit lombardu kasy Poż.-Oszczędnościowej Nr. 38206 853—

Meble szafy, stoły, krzesła, komody, biurka, kredensy i t. d. poleca po cenach przystępnych skład mebli ul. P. Marji Nr. 12

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, spiżalni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji 73. obok parku. 416—

Kupię bryczkę jednokonną lekką ul. P. Marji 45 Rutnicki 865—

Uczniowie 7 i 6 klasy Polskiej szkoły w Mińska poszukują kondycji na stałe za utrzymanie w Częstochowie. Wiadomość w Gońcu.

Do sprzedania 2 pary kacerk rasowych Żelazna 7 Szlachertowa 888—

Do sprzedania futro damskie z mufką (długie) (pierzowe na watolinie i pillskach) lektka ciepła. Tamże elegancka suknia popielata. Wiad. u Pietrzykowskiej, ul. św. Barbary 57 878—

Pokój do wynajęcia ul. Kościuszki 9 879—

Do umieszczenia! teraz rb. 4. tysiące na 1-szy Nr. hipoteki. Wiadomość w Gońcu

Sprzedam dziecięcą otomanę z krzeskiem lub zamienię na etażerkę ul. św. Barbary 45. —

Potrzebny chłopiec do pasenia była na stałe Wieluńska 5 Maciałowicz 880—

Dom do sprzedania Warszawska 109 881—

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”